

ที่ สปสช. ๓.๑๘.๑๕/ว.๐๐๑๗

๓) พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑-๑๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

ตามที่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนา ศูนย์ต้นแบบดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่” เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องวายุภักษ์ ๖ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นทรา และที่ประชุมได้มีข้อสรุปแนวทางการสนับสนุนและพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการโดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

ในการนี้ จึงขอจัดส่งแนวทางดังกล่าวเพื่อขอความร่วมมือให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑-๑๒ แจ้งให้กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของท่านทราบ และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายประทีป ธนกิจเจริญ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติงานแทน

เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

แผนงานสนับสนุนระบบสุขภาพชุมชน

ผู้ประสานงาน : นายญาณวุฒิ รุ่งกิจการวัฒนา โทร ๐๒ ๑๔๑ ๔๒๐๕

: นายอาทิตย์ วสุรัตน์ โทร ๐๒ ๑๔๑ ๔๒๑๗

: นางสาวจิรายุ อยู่นันท์ โทร ๐๒ ๑๔๑ ๔๑๙๒

โทรสาร ๐๒ ๑๔๓ ๘๗๓๐

**แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ
โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่**

ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๗(๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิเชิงรุก ของศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์ชื่ออื่นที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและดูแลเด็กเล็กในชุมชน หรือศูนย์พัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ หรือศูนย์ชื่ออื่นที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการในชุมชน ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด เป็นเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของเงินรายรับของกองทุนหลักประกันสุขภาพในแต่ละปีงบประมาณนั้น

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศูนย์ต้นแบบดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่” เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องวายุภักษ์ ๖ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์ต้นแบบดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ภายใต้หลักเกณฑ์ตามประกาศฯ ข้อ ๗(๓) และเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับพื้นที่อื่นได้ต่อไป ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากกองทุนกองทุน อบต./เทศบาล ผู้แทนศูนย์เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ ที่สนใจพัฒนาเป็นศูนย์ต้นแบบดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ จำนวน ๕๒ แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ สปสช. ส่วนกลาง และเขต รวม ๑๗๐ คน โดยที่ประชุมได้มีข้อสรุปแนวทางการสนับสนุนและพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกองทุนฯ ร่วมกันดังนี้

๑. การพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก/ผู้สูงอายุ/คนพิการ โดยการสนับสนุนของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ตามประกาศฯ ในกิจกรรมข้อ ๗(๓) ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

- ๑) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และมีนโยบายที่สามารถเอื้อต่อการพัฒนางานศูนย์ดูแลเด็กเล็ก/ผู้สูงอายุ/คนพิการ
- ๒) ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก/ผู้สูงอายุ/คนพิการ มีการบริหารจัดการโดยมีคณะกรรมการศูนย์ และมีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มาจากภาคส่วนต่างๆ (ภาคท้องถิ่น/สาธารณสุข/ภาคประชาชน)
- ๓) อบต./เทศบาล จัดประชุมชี้แจงภาคีเครือข่ายที่อยู่ใน อบต./เทศบาล ให้เข้าใจรูปแบบแนวทางการเขียนแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกแบบการดำเนินงานและการจัดบริการของศูนย์
- ๔) มีอาคารสถานที่เป็นที่ทำการของศูนย์ฯ เป็นการถาวร และจัดสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับการดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ
- ๕) มีข้อมูลพื้นฐานของเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ ที่ชัดเจน และนำข้อมูลตามกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์ได้
- ๖) จัดทำทะเบียนบุคลากรภายในศูนย์ฯ และทะเบียนสมาชิกผู้เข้ารับบริการทั้งในและนอกศูนย์ฯ
- ๗) จัดทำคู่มือการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้ประชาชนทราบ เช่น การบริการ กฎ/กติกาการรับบริการ และเวลาที่ให้บริการ เป็นต้น
- ๘) จัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์ฯ ที่เพียงพอสำหรับดำเนินกิจกรรมทั้งด้านภาวะโภชนาการ การคัดกรองด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

๒. การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ศูนย์ฯ เสนอขอการสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ที่ตอบสนองความต้องการของศูนย์ฯ

๑) คณะกรรมการศูนย์ฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนฯ และเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาอนุมัติโครงการ รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นให้กองทุนฯ ทราบพร้อมเอกสารหลักฐาน

๒) ส่งเสริมสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับโภชนาการในเด็ก และให้เด็กเล็กได้รับการคัดกรองในเรื่องของ EQ และ IQ และสามารถร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการทำงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๓) จัดทำโครงการสำหรับเด็กพิการแต่กำเนิดโดยที่ศูนย์ดูแลเด็กเล็กต้องทำงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต เพื่อดูแลเด็กพิการให้ได้รับการดูแลสุขภาพที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๔) จัดทำโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุและคนพิการ ให้ศูนย์ฟื้นฟูผู้สูงอายุและคนพิการสามารถดำเนินโครงการภายในศูนย์เดียวกัน

๓. สิ่งที่ต้องพัฒนาต่อเนื่องร่วมกันเพื่อให้ศูนย์ฯ เกิดความยั่งยืน เช่น บุคลากร กิจกรรม งบประมาณ ความร่วมมือ

๑) พัฒนาบุคลากรของศูนย์ฯ ให้มีความรู้และสร้างแรงจูงใจ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างเครือข่ายและเกิดการพัฒนาร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

๒) พัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ ให้เป็นระบบที่ช่วยเหลือคนในชุมชน และสร้างการมีส่วนร่วม สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกัน ช่วยกันดูแลและพัฒนาโครงการต่างๆ ให้ศูนย์ฯ มีทิศทางในการขับเคลื่อนได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และประชาชนในพื้นที่ของท้องถิ่นเองได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๓) จัดกิจกรรมด้านสวัสดิการให้กับสมาชิกของศูนย์ฯ และจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานและการจัดบริการของศูนย์ฯ พร้อมเปิดช่องทางการประสานงานกับประชาชน เช่น เปิดสายด่วนของศูนย์ฯ (รับปรึกษา/ส่งต่อ) เป็นต้น

๔) จัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อสนับสนุนศูนย์ฯ ร่วมกับการขอรับการสนับสนุนโครงการจากงบประมาณของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ควรมีกลไกให้ภาคเอกชนร่วมสนับสนุนงบประมาณด้วย

๕) จัดฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ

๖) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้กับประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ (เช่น เว็ปไซท์/แผ่นพับ/เสียงตามสาย/คู่มือ) และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างศูนย์ฯ ต่างๆ

๗) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้พัฒนาระบบการดูแลภายในศูนย์ฯ

แนวทางดังกล่าวจะเป็นการเตรียมระบบการดูแลกลุ่มเป้าหมายที่ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมมือกันเพื่อสนับสนุนให้เกิดระบบการดูแลกลุ่มต่างๆ ให้ทั่วถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการทำงานแบบบูรณาการ โดยใช้กลไกและเครื่องมือหลายๆ อย่างมาประกอบกันเพื่อทำให้เกิดกิจกรรมได้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม โดยมีความคาดหวังจากกลไกส่วนท้องถิ่นผ่านกระบวนการเรียนรู้ การบูรณาการร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลาง ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การทำงานในพื้นที่ง่ายมากขึ้น โดยตั้งเป้าใน ๓-๕ ปี ประเทศไทยควรมีระบบการดูแลกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เหล่านี้ในชุมชนและเป็นระบบที่สามารถจับต้องได้อย่างยั่งยืน